

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Yakup Güneş

Bu ayki "Gümrükte Gündem" ağırlıklı olarak gümrük mevzuatında yapılan değişikliklerle şekillenmiştir. Yapılan düzenlemeler arasında, dahilde işleme rejimindeki ayniyet tespit işlemleri, çeşitli ürünlere getirilen ilave gümrük vergileri, Malezya ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmasının TBMM tarafından onaylanması ve çevrenin korunması yönünden kontrol altında tutulan atıklara ilişkin düzenlemelerin ön plana çıktığını değerlendirmekteyiz.

Aşağıda daha detaylı ele alınacağı üzere, Şubat ayının ortalarında çevrenin korunması yönünden kontrol altında tutulan atıklara ilişkin yapılan bir düzenleme ay sonu itibarıyla plastik ve plastik mamullerinin ithalini durdurmuş; bu da çeşitli firmaların üretiminde aksamalara neden olduğu gibi başta sınır kapıları olmak üzere gümrük idarelerinde yığılmalara yol açmıştır.

Son yıllarda başvuru ilave gümrük vergisi uygulaması şubat ayında da devam etmiş ve halı, kilim, demir veya çelikten mamul el aletleri gibi ürünlerde % 25, % 45 veya % 50 oranında ilave gümrük vergisi getirilmiştir.

Şubat ayında öne çıkan Gümrükte Gündem konularının detayları aşağıda yer almaktadır.

1. TRT bandrol bedelinin ithalatta ÖTV ve KDV matrahına dahil edilmesi konusuna açıklık getirilmiştir.

11 Eylül 2014 tarihli mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 6552 sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'la 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nda değişikliğe gidilmiştir.

Bahsi geçen değişiklik ile 3093 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine bandrol ücretlerinin, gümrük idarelerince ithalatta alınan gümrük vergileri ve diğer mali yükümlülüklerden ayrı olarak tahsil olunacağı hükmü getirilmiş, aynı maddeye eklenen (g) bendi ile de Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne isteyen imalatçı ya da ithalatçı firmalara bandrollerin teminat mektubu karşılığı verileceği belirtilmiştir.

Yapılan düzenleme ile ilgili olarak Gümrük İdaresince Maliye Bakanlığına, bandrol bedellerinin ithalatta ÖTV ve KDV matrahlarına dâhil edilip edilmeyeceği sorulmuş ve alınan cevabi yazı 19.02.2015 tarihli 2015/11 sayılı Genelge'ye konu edilmiştir.

Anılan Genelge'de peşin ödenen veya teminata bağlanan bandrol bedellerinin, Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 11'inci maddesi kapsamında ithalatta ÖTV matrahına ve KDV Kanunu'nun 21/b maddesi kapsamında ithalatta KDV matrahına dahil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

2. Dâhilde işleme rejiminde ikincil işlem görmüş ürüne ilişkin genelge yayımlanmıştır.

Gümrükler Genel Müdürlüğüne 30 Ocak 2015 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 2015/7 sayılı Genelge ile A.TR dolaşım belgesi veya menşe ispat belgeleri eşliğinde dâhilde işleme rejimi (DİR) kapsamında ithal edilen ithal eşyasından işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş anında vergilendirilmesi hususunda düzenleme yapılmıştır.

Bilindiği üzere, DİR kapsamında elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişinde vergilendirilmesi hususu Gümrük Kanunu'nun 114 ve 115. maddelerinde düzenlenmiştir.

Bu çerçevede ilgili Genelge'de Kanun'un ilgili maddeleri kapsamında;

- Vergilendirmenin 114'üncü maddeye göre yapılması durumunda, ikincil işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ithal eşyasının ithali esnasında ibraz edilen A.TR dolaşım belgesi ve menşe ispat belgelerinin dikkate alınması,
- Vergilendirmenin 115'inci maddeye göre yapılması ve tüm ithal girdilerin aynı tercihli tarife uygulamasından faydalandığı durumda, kullanılan ithal eşyasının ithali esnasında ibraz edilen A.TR dolaşım belgesi ve menşe ispat belgelerinin dikkate alınması,
- Vergilendirmenin 115'inci maddeye göre yapılması ancak tüm ithal girdilerin aynı tercihli tarife uygulamasından faydalanmadığı durumda, kullanılan ithal eşyasının ithali esnasında ibraz edilen A.TR dolaşım belgesi ve menşe ispat belgelerinin dikkate alınmaması,

gerektiği belirtilmiştir.

3. Dâhilde işleme rejiminde ayniyet tespitine ilişkin genelge yayımlanmıştır.

Gümrükler Genel Müdürlüğüne 30 Ocak 2015 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 2015/8 sayılı Genelge ile gümrük idarelerince dahilde işleme rejimi kapsamındaki eşyanın ayniyet tespitine ilişkin tesis edilmesi gereken işlemler hususunda düzenleme yapılmıştır. Bu bağlamda, önceden ihracat ve önceden ithalat durumlarında yapılması gereken işlemler ayrı başlıklar halinde aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

a. Eşdeğer eşya kullanımı (önceden ihracat);

İhracatın yapıldığı gümrük idaresi;

- Ayniyet tespit usullerinden birini belirleyerek eşdeğer eşyanın ticari kalite, teknik özellik ve 8'li GTİP'ini tespit eder.
- Tespit tutanağının bir örneğini ithalat gümrük idaresine ibrazı için yükümlüsüne verir, diğer nüshayı muhafaza eder.

İthalatın yapıldığı gümrük idaresi;

- Eşdeğer eşya karşılığı ithali yapılan eşyanın eşdeğer eşya ile ticari kalite, teknik özellik ve 8'li GTİP uyumuna ilişkin tespitleri yapar ve yükümlüsüne ibraz edilen tespit tutanağında yer alan bilgiler ile karşılaştırılmak suretiyle ithalata izin verir.

b. İhraç eşyasının ithal eşyasından elde edilmesi (önceden ithalat);

İthalatın yapıldığı gümrük idaresi;

- Ayniyet tespit usullerinden birini belirleyerek gerekli tespit işlemini yapar.
- Tespit tutanağının bir örneğini ihracat gümrük idaresine ibrazı için yükümlüsüne verir, diğer nüshayı ithalat gümrük idaresi muhafaza eder.

İhracatın yapıldığı gümrük idaresi;

- İthal eşyasının işlem görmüş ürün bünyesinde kullanıldığı belirtilen usullerden birine göre belirlenmesi ve Tespit Tutanağındaki bilgilere uyumunu kontrol eder.
- Tutanaktaki bilgilerin yanlış ve sahteliğinden şüphelenilmesi halinde, tutanakları her bir gümrük idaresinde mevcut nüshası üzerinden teyit eder.

4. Antrepolara kurulacak kameraların taşınması gereken asgari şartlarda değişiklik yapılmıştır.

31 Ocak 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile özel antrepolara kurulacak kameraların taşınması gereken asgari şartlarda değişiklikler yapılmıştır.

Sadece özel antrepolara yönelik olarak yer alan, antrepoya eşya giriş çıkışı yapılan kısmı görecektek şekilde ve sayılan özelliklere sahip kamera konumlandırılması zorunluluğu, söz konusu Yönetmelik değişikliği ile kaldırılarak, özel antrepolara ilişkin olarak yapılmış olan ayrıma son verilmiştir.

5. İthalat Rejimi Kararı'na ekli II sayılı listede yer alan bazı eşyalar için ilave gümrük vergisi getirilmiştir.

06.02.2015 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2015/7241 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İthalat Rejimi Kararı'na ekli II sayılı listede yer alan ve Karara ekli tabloda GTİP ve ismi belirtilen maddelerin ithalatında ilave gümrük vergisi (İGV) alınmasına karar verilmiştir.

Bahse konu İGV, AB üyesi ülkeler, EFTA üyesi ülkeler, İsrail, Makedonya, Bosna-Hersek, Fas, Batı Şeria ve Gazze Şeridi, Tunus, Mısır, Gürcistan, Arnavutluk, Ürdün, Şili, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Güney Kore ve Morityus için % 0, diğer tüm ülkeler için % 25 oranında uygulanacaktır.

Ancak, İthalat Rejim Kararı'na ekli II sayılı listede yer alan gümrük vergisi ile bu Karar kapsamında alınacak olan ilave gümrük vergisinin toplamının 474 sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanun'da gösterilen hadlerin % 50 artırılmış düzeyini aşamayacağı; aksi durumda % 50 artırılmış düzeyin uygulanacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, Karar'a ekli tabloda yer alan ve A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Avrupa Birliği, Türkiye ve Türkiye'nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşee kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli olmayan eşyadan "Diğer Ülkeler" sütununda belirtilen oran (% 25) üzerinden ilave gümrük vergisi alınacaktır.

Liste kapsamında yer alan eşyaların Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ithal edilip işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmesi halinde, varsa telafi edici vergisinin hesaplanmasında veya eşyanın aynı zamanda İthalat Rejimi Kararına ekli V sayılı listede yer alması durumunda ilave gümrük vergisi dikkate alınmayacaktır.

6. Dahilde İşleme Rejiminde taahhüt kapamalarının elektronik ortamda gerçekleştirilebilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

1 Ekim 2014 tarihli Resmi Gazete'de 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2014/5) yayımlanmıştır.

İlgili Tebliğ ile 1 Kasım 2014 tarihinden itibaren tescil edilen beyannamelerin aslı aranmaksızın elektronik ortamda yer alan bilgilerin Dahilde İşleme İzin Belgelerinin (DİİB) taahhüt hesaplarının kapatılmasında kullanılabileceği bildirilmişti.

Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğünün 13.02.2015 tarihli yazısı ile bu imkandan yararlanılmasına olanak sağlanmış ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından DİR Otomasyon Sistemi vasıtasıyla Ekonomi Bakanlığına elektronik ortamda aktarılan veriler üzerinden işlemlerin yerine getirileceği belirtilmiştir.

7. Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği'nde değişiklik yapılmıştır.

17.02.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tebliğ ile Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği'nde (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2015/3) değişiklik yapılmıştır.

2015/3 no.lu Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği'nde yer alan istisnai durumlara ilişkin 7'nci maddede değişiklik yapılmış olup Tebliğ'e ekli Ek-1'de yer alan ve atık olmadığı, yeni ürün olduğu beyan edilen eşya için herhangi bir belge aranmayacağı yönündeki kurala 39.01-39.14 tarife pozisyonlarında (39.03 hariç) yer alan eşya için istisna getirilmiştir.

Aynı Tebliğ'in 8'inci maddesine bir fıkra eklenerek 39.01-39.14 tarife pozisyonlarında (39.03 hariç) sınıflandırılan plastik ve plastik mamullerinden atık olmayan, yeni ürün olduğu beyan edilen eşyalar için Türkiye veya Avrupa Birliği ülkelerinde yerleşik bir uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınmış raporların aslı ve onaylı tercümesiyle birlikte sınır gümrük idaresinin bulunduğu ilin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvurulacağı; başvurunun değerlendirilmesi sonucunda ithal edilmek istenen maddelerin Ek-1'deki tanıma uygun ve yeni ürün olarak kabul edilebileceğinin tespiti halinde Kapsam Dışı Yazısı düzenleneceği ve ilgili sınır gümrük idaresine iletileceği belirtilmiştir.

Ayrıca, bu eşyalara ilişkin gümrük işlemleri maddesine (Madde 11) de ekleme yapılmıştır ve 8'inci madde uyarınca Kapsam Dışı Yazısı düzenlenen maddelerin Türkiye Gümrük Bölgesine girişine ilgili sınır gümrük idarelerince izin verileceği ifade edilmiştir.

Öte yandan, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce tanzim edilecek Kapsam Dışı Yazısına esas alınacak raporun Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından akredite edilen uygunluk değerlendirme kuruluşları veya Avrupa Birliğinde yerleşik uygunluk değerlendirme kuruluşları tarafından düzenlenmiş olması zorunludur.

Şubat ayı sonu itibarıyla TÜRKAK tarafından bu konuda akredite edilen Türkiye'de herhangi bir kuruluş bulunmadığı; akreditasyon sürecinin laboratuvar gereksinimleri nedeniyle zaman alabileceği; gerek sınır kapılarında, gerekse de iç gümrüklerde bu düzenleme nedeniyle ithalat işlemleri tamamlanamayan çok miktarda plastik ve plastik mamulü; bahse konu ürünlerin ithalata dayalı ve üretim gidisi mahiyetinde olmasından ötürü birçok sektörde üretim aksamalarına neden olduğu öğrenilmiştir.

8. Halı ve kilim cinsi bazı eşyalara ilave gümrük vergisi getirildi.

18 Şubat 2015 tarihli Resmi Gazete'de "İthalat Rejim Kararına Ek Karar" yayımlanmıştır. Buna göre Karara ekli tabloda gümrük tarife istatistik pozisyon (GTİP) ve ismi belirtilen halı ve kilim cinsi eşyaların ithalatında % 45 veya % 50 oranında ilave gümrük vergisi alınması kararlaştırılmıştır.

A.TR dolaşım belgesi eşliğinde ithal edilen Avrupa Birliği ve Türk menşeli olmayan eşyaların ithalinde "Diğer Ülkeler" sütununda belirtilen oran üzerinden ilave gümrük vergisi alınacaktır. STA çerçevesindeki ülkeler menşeli eşyadan tercihli menşenin tevsiki halinde ilave gümrük vergisi alınmayacaktır.

DİR kapsamında ithal edilen eşyanın işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmesi halinde varsa telafi edici verginin hesaplanmasında bu Karar hükümleri uygulanmayacaktır.

Eşya gümrük gözetimi altında iken A.TR dolaşım belgesi düzenlenerek AB üye ülkelere ihraç edilmesi halinde ilave gümrük vergisi alınmayacaktır.

9. Malezya ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması onaylanmıştır.

20 Şubat 2015 tarihli Resmi Gazete'de, 6593 sayılı Türkiye Cumhuriyeti ile Malezya Hükümeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının (STA) Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun yayımlanmıştır.

Söz konusu STA'nın uygulamaya başlanabilmesi için Bakanlar Kurulu tarafından İthalat Rejim Kararında gerekli düzenlemelerin yapılması beklenmektedir.